

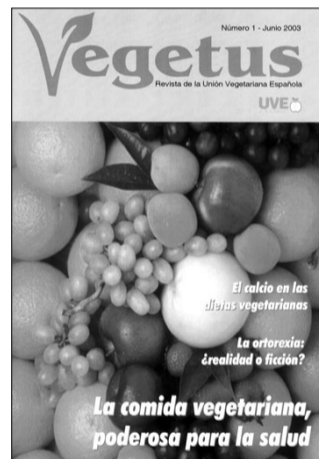
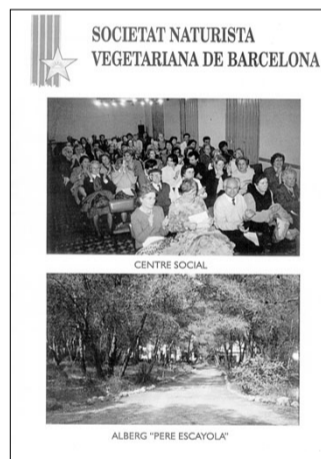
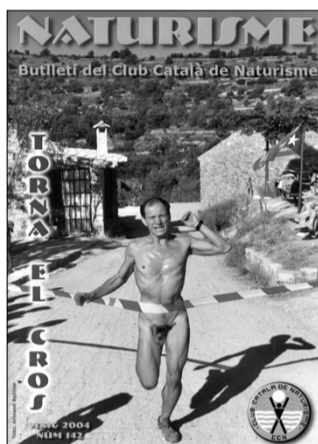
EL NATURISME CATALÀ

EL MOVIMENT NATURISTA a Catalunya

JOSEP-MARIA ROSELLÓ →
LLICENCIAT EN CIÈNCIES POLÍTIQUES I SOCIOLOGIA

Origen i formació

Les dues darreres dècades del segle XIX viuen les primeres manifestacions del naturisme. En principi rep dues influències, la dels seguidors de l'abat Kneipp, amb un fort contingut terapèutic i conservador, i, per una altra banda, l'interès del també naixent moviment anarquista. L'any 1903 es funda a Madrid la Sociedad Vegetariana Española* i l'any 1908, a Barcelona, la Lliga Vegetariana de Catalunya. La lliurecultura o nudisme, però, haurà d'esperar la proclamació de la II República, l'any 1931, per poder gaudir d'una presència pública tolerada, com per exemple el pri-

EL ESCLAT DE PUBLICACIONS RELACIONADES AMB EL NATURISME DESPRÉS DEL TRANSFRANQUISME ÉS PROPORCIONAL A LA DIVISIÓ DEL MOVIMENT NATURISTA.

mer camp lliurecultura, situat a l'avui barriada barcelonina del Carmel, i la primera revista, *Luz* (1931), també a la ciutat comtal.

Durant els anys vint i trenta és quan el naturisme, amb tots els seus corrents, qualla com a pensament i com a moviment social i és el referent amb tot el que té a veure amb el retorn a la natura. Són els temps de l'Assemblea Naturista de València (1922) —on es consensua una definició del naturisme vegetarià de caire familiar i terapèutic—, de les revistes naturistes llibertàries *Ética* (1927-1929) i *Iniciales* (1929-1937), ambdues de Barcelona —com l'Ateneo Naturista Ecléctico (ANE) vinculat a la primera. És l'època, també, de l'arribada a Barcelona, el 1923, de la trofologia de mans de Nicolas Capó i José Castro.

El règim franquista

La dictadura franquista representa un tall ferotge envers la situació anterior. La repressió generalitzada arriba a gairebé tot el conjunt del moviment naturista. Més endavant, mentre els naturistes llibertaris estan a punt de desaparèixer i els lliure-

culturistes sobreviuen clandestinament, els vegetarians poden constituir la Peña Vegetariana de Barcelona (1951) dins de tres eixos exclusius: alimentació, medicina i ultracatolicisme. L'any següent, en neix una altra a Madrid i, poc després, a d'altres localitats fins a la constitució, a Barcelona, de la Federación Vegetariana Española (1964) i el I Congreso Nacional Vegetariano celebrat a València quatre anys més tard.

Per aquestes dates hi ha uns novinguts: pren forma el grup internacional d'esperantistes naturistes que té, en el seu nucli català, un puntal fonamental, així com pel que fa a la seva publicació, *Naturista Vivo*, fundada el 1961.

A gran diferència de la resta, els més reaccionaris o addictes al règim fan carrera i fortuna, com ara el presbíter i metge García Roca —amb la seva marca «Sanatorium»—, o el mateix doctor Vicente L. Ferrándiz.

Dies de canvis

Els darrers anys de la Dictadura obren un procés que accelera la mort del general Franco. L'Asociación Vegetariana de Bar-

celona canvia a Sociedad Naturista Vegetariana el 1969 i obre un nou camí per al vegetarianisme en recuperar l'aspecte social, tal com assenyalen al seu fulletó *Por qué y cómo del Naturismo* (1973), on s'indica l'especulació i l'explotació d'una majoria per a una minoria com les dues principals causes de la degeneració de l'espècie i de la destrucció de la naturalesa. El seu butlletí associatiu passa a revista amb el mateix i significatiu nom de *Nueva Época* (1973-1981).

La lliurecultura —avui anomenada naturisme— també torna a la vida pública mitjançant la legalització de tres associacions, una d'elles el Club Català de Naturisme (1978), però, igual com la Federació Naturista Internacional (FNI), sense cap més reivindicació que el dret a la nuesa dins d'una visió poc més que vacacional.

L'època actual

L'esclat no durarà gaire: el naturisme vegetarià torna al seu àmbit terapèutic i familiar, mitjançant la nova Federación Naturista Vegetariana Española, constituïda l'any 1984. Mentrestant, les noves ge-

neracions donen empenta a iniciatives del caire de Taller 7, a Moià, la Societat Pla de Carat, a Gavà, o el Col·lectiu Germen, del qual —entre d'altres projectes—, surt, durant la tardor de 1978, la revista *Integral*. Després d'anys de poc ressò, avui, joves vegans, els de *Vegetus* (2003), proven de donar vida a un corrent gairebé testimonial.

Pel que fa als naturistes, els anys noranta veuen créixer l'associacionisme i l'aparició de la seva primera revista des dels temps de la II República: *Todo Naturismo* (1997-1999), a València. El debat permanent al llarg de les darreres dècades és mou entre el naturisme o el nudisme. Els que es consideren més aviat nudistes que no pas naturistes viuen com una càrrega afegida l'interès pel vegetariàisme o la medicina natural. De fet, tot just fa un any es va crear l'Asociación de Amigos del Nudismo en Madrid (AANUMA) i el seu butlletí virtual *Desnudos en Origen*, quan, de fet, ja funciona una associació naturista a la capital. Recordem, també, els nudistes de l'Asociación per la Defensa del Dret a la Nuesa (ADDAN), legalitzada el 1997, amb un abast més ample. El poble naturista del Fonoll (Conca de Barberà), i la revista *Natur Vida* —des de l'estiu de 1999—, són un exemple de tot el contrari.

* Totes les dades associatives tenen la intenció de marcar les diferents èpoques del moviment naturista i no pas prendre la seva representativitat, ja que la regeneració individual impulsada per aquesta filosofia segueix molt poc el vessant organícista. D'aquí ve la cabdal importància de revistes no vinculades a cap associació com la valenciana *Helios* (1916-1939), fundada i dirigida per García Giner, nat a Badalona, o *Naturismo* (1920-1934), de Barcelona, i més d'avui, *Vivir con salud*, fundada l'any 1953, o *Integral* i *Todo Naturismo*.